

วินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร

ติยาภรณ์ รัตน์ทอง*

ผศ.ดร.จรัญญา ปานเจริญ**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาวินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในวัยทำงานอายุ 22 – 65 ปี จำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้ค่าทดสอบ Chi-Square

ผลการศึกษาพบว่า วินัยทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า วินัยด้านการออมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ วินัยด้านค่าใช้จ่าย และพบว่า พฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบที่นิยมใช้ออมเงินเป็นประจำ คือ ฝากเงินกับสถาบันการเงิน เหตุผลหลักในการเก็บออม คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ความถี่ในการออม คือ ประจำทุกเดือน ระยะเวลาในการเก็บออม คือ 5-10 ปี แนวโน้มการออมในอนาคต คือ ออมเท่าเดิม ร้อยละของเงินที่ออมของรายได้ คือ ต่ำกว่าร้อยละ 10 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคคลที่ออมในวัยทำงานที่อยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน และพบว่า วินัยทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

*นักศึกษาศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาหลัก

1. บทนำ

จากสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันที่มีความผันผวนมาก ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และสินค้าอุปโภคบริโภค ส่งผลให้มีค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประชากรอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นและส่วนใหญ่จะเป็นมนุษย์เงินเดือน ซึ่งจะต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ารายรับหรือรายรับที่ได้มาใช้จ่ายไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริโภคในปัจจุบันจึงต้องตระหนักถึงความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงมากขึ้น ดังนั้นการออมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยจัดสรรรายได้ให้เพียงพอ และจัดสรรรายจ่ายต่างๆ ให้เหมาะสมโดยการออมเงิน จากข้อมูลรายได้และการออมส่วนบุคคล ปี 2555-2560 ของสำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่าอัตราการออมของคนไทยอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 รายได้และการออมส่วนบุคคล ปี พ.ศ.2555-2560

		2555	2556	2557	2558	2559	2560
รายได้พึงใช้จ่ายใช้ สอยส่วนบุคคล (Disposable Personal Income)	รวม (ล้านบาท)	7,058,354	7,218,689	7,477,321	7,559,915	7,925,142	8,312,890
	เฉลี่ยต่อคน (บาท)	106,153	108,137	111,597	112,439	117,488	122,874
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล (Personal Outlay)	รวม (ล้านบาท)	7,288,855	7,702,699	7,848,764	8,174,708	8,504,884	9,059,790
	เฉลี่ยต่อคน (บาท)	109,620	115,388	117,140	121,582	126,616	133,914
การออมส่วนบุคคล (Personal Savings)	รวม (ล้านบาท)	621,663	600,873	675,003	682,889	809,279	927,913
	เฉลี่ยต่อคน (บาท)	9,349	9,001	10,074	10,517	11,997	13,716
ร้อยละการออมส่วนบุคคลต่อรายได้ พึงใช้จ่ายใช้สอย		8.8	8.3	9	9	10.2	11.2
การออมสุทธิ (ล้านบาท)(Net Saving)		1,655,184	1,470,908	1,447,439	1,553,834	1,905,471	2,335,400
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) (ล้านบาท)		8,902,824	9,142,087	9,232,084	9,521,408	9,840,994	10,237,003
ร้อยละการออมต่อ GDP		18.6	16.1	15.7	16.3	19.4	22.8

ที่มา สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562)

จากตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าอัตราการออมของคนไทยอยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 9.42 ของรายได้พึงใช้จ่าย ในขณะที่อัตราค่าใช้จ่ายต่อรายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 93.70 ของรายได้พึงใช้จ่าย ซึ่งในช่วง 3 ปีหลัง (พ.ศ. 2558 - 2560) ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลอยู่ในอัตราที่สูงมากขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 92.79 - 95.26 ในขณะเดียวกันอัตราการ

ออมก็ลดน้อยลง แต่ก็มี การออมเงินมากขึ้นกว่าเก่า เนื่องจากเศรษฐกิจทางการเงินในปัจจุบัน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9 – 11.2 แสดงให้เห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายที่มากขึ้น และมีอัตราการออมที่ลดน้อยลง (สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

จากข้อมูลทางสถิติพบว่าอัตราการออมเงินของคนไทยอยู่ในระดับต่ำโดยสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นจากสภาวะทางเศรษฐกิจหรือจากสภาวะอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การออมเงินถือว่ามี ความสำคัญและถือเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำไปเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ชีวิตบรรลุเป้าหมายในสิ่งที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการออมเงินของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการออมเงินเพื่อจะซื้อบ้านในอนาคต ออมเงินเพื่อจะซื้อรถยนต์ ออมเงินเพื่อไปเที่ยวต่างประเทศ ออมเงินเพื่อจะได้มีไว้เก็บใช้ในยามเกษียณอายุ และยามฉุกเฉิน ออมเงินเพื่อสมัครเรียนต่อ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการที่จะมีชีวิตที่สุขสบายและมีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคงในอนาคตนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มมาจากการวางแผนทางการเงินที่ดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 2.3 เพื่อศึกษาวิสัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน
- 3.2 วิสัยทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแบบแผนให้บุคคลวัยทำงาน มีแนวคิดริเริ่มการวางแผนในการออมมากยิ่งขึ้น
- 4.2 สามารถนำข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านวิสัยทางการเงิน ที่ได้รับไปใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มโดยรวมของคนวัยทำงานในการออม และการก่อหนี้
- 4.3 สามารถนำข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมของคนวัยทำงานที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตอบสนองความต้องการด้านการออม

4.4 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการออม

4.5 สำหรับนักวิจัย นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจทั่วไปสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปแนวทางในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์วินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคณวิยทำงานในกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของ เบญจวรรณ บุญคลี่ (2552)

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในวัยทำงานมีอายุ 22 – 65 ปี ที่มีพฤติกรรมการออม

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม 2562 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2562

5.4 ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา สามารถจำแนกตัวแปรได้ดังนี้

5.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพ
- อาชีพ
- รายได้ต่อเดือน
- ภาระหนี้สิน

2. วินัยทางการเงิน

- วินัยด้านการออม
- วินัยด้านการใช้จ่าย

5.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ตัวแปรดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการออมเงิน

- รูปแบบการออมเงิน
- เหตุผลในการออม
- ความถี่ของการออม
- ระยะเวลาในการออม
- แนวโน้มในการออม

- ร้อยละของเงินที่ออมของรายได้

6. ระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจาก ทฤษฎีของนักวิชาการ และนักปฏิบัติที่ได้เขียนไว้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สิน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด มีคำตอบให้เลือกและให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว รวมจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน ในงานวิจัยนี้ได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามมาจากของเบญจวรรณ บุญคลี่ (2552) ในด้านการออม และด้านการใช้จ่าย ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะปลายปิด แบ่งเป็น

1) วินัยด้านการออม จำนวน 7 ข้อ

2) วินัยด้านค่าใช้จ่าย จำนวน 7 ข้อ

ซึ่งคำตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนวัดประเมินค่า (Rating Scale) ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เคย

ระดับ 2 หมายถึง น้อยครั้ง

ระดับ 3 หมายถึง บางครั้ง

ระดับ 4 หมายถึง บ่อยครั้ง

ระดับ 5 หมายถึง ประจำ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะปลายปิด มีคำตอบให้เลือกและให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว รวมจำนวน 6 ข้อ

7. ผลการศึกษา

พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.25) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 22.00) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 45.25) สถานภาพโสด (ร้อยละ 69.00) อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 49.50) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 32.25) และ มีภาระหนี้สิน (ร้อยละ 75.25)

ผลการวิจัยวินัยทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า วินัยทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า วินัยด้านการออมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “ฉันแบ่งเงินออมเป็นหมวดๆ เช่น เงินออมเพื่อใช้ฉุกเฉิน เงินออมเพื่อใช้จ่ายเกษียณ เป็นต้น” ในขณะที่วินัยด้านค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.56 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “ฉันวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้าโดยให้รายจ่ายไม่เกินรายได้”

ผลการวิจัยพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบที่นิยมใช้ออมเงินเป็นประจำ คือ ผากเงินกับสถาบันการเงิน (ร้อยละ 23.75) เหตุผลหลักในการเก็บออม คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน (ร้อยละ 54.75) ความถี่ในการออม คือ ประจำทุกเดือน (ร้อยละ 45.50) ระยะเวลาในการเก็บออมคือ 5-10 ปี (ร้อยละ 33.75) แนวโน้มการออมในอนาคต คือ ออมเท่าเดิม (ร้อยละ 37.75) ร้อยละของเงินที่ออมของรายได้ คือ ต่ำกว่า 10% (ร้อยละ 36.00)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน สรุปผลการทดสอบว่า

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน เฉพาะระยะเวลาในการเก็บออม

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน เฉพาะรูปแบบการออมเงิน

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงิน ที่แตกต่างกันเฉพาะ เหตุผลหลักในการเก็บออม ความถี่ในการออม และร้อยละของเงินที่ออมของรายได้

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินที่แตกต่างกันเฉพาะ รูปแบบการออมเงินและระยะเวลาในการเก็บออม

ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินที่แตกต่างกันเฉพาะ ระยะเวลาในการเก็บออม แนวโน้มการออมในอนาคต และร้อยละของเงินที่ออมของรายได้ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีภาระหนี้สินแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 วินัยทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร สรุปผลทดสอบว่า

วินัยด้านการออมมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยวัยทำงานในกรุงเทพมหานครเฉพาะ เหตุผลหลักในการเก็บออม ความถี่ในการออม

วินัยด้านการใช้จ่ายมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยวัยทำงานในกรุงเทพมหานครเฉพาะเหตุผลหลักในการเก็บออม ความถี่ในการออม

8. อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “วินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรอภิปรายดังนี้

8.1 วินัยทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาวินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงาน พบว่าคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างมีวินัยในการออมอยู่ในระดับมาก โดยมีวินัยด้านการออมมากกว่าด้านค่าใช้จ่ายโดย ตัวอย่างมีวินัยด้านการออมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “ฉันแบ่งเงินออมเป็นหมวดๆ เช่น เงินออมเพื่อใช้ฉุกเฉิน เงินออมเพื่อใช้ยามเกษียณ เป็นต้น” รองลงมาคือ “ฉันไม่เคยนำเงินออมออกมาใช้” ในขณะที่วินัยด้านค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อย่อยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “ฉันวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าโดยให้รายจ่ายไม่เกินรายได้” รองลงมาคือ “ฉันทำบัญชีรายรับรายจ่ายทุกเดือน” อาจเป็นเพราะในปัจจุบันประชาชนเข้าถึงสื่อได้มากขึ้น และมีการใช้ความรู้เรื่องการบริหารงานการเงินกันมากขึ้น ทำให้ประชาชนได้ตื่นตระหนกถึงการเก็บออม และการวางแผนการใช้จ่าย บริหารรายรับ เงินออมกันมากยิ่งขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคลชัย จำรูญ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินในกองทุนการออมแห่งชาติของแรงงานนอกระบบในกรุงเทพมหานคร และพบว่า ตัวอย่างเลือกการออมแบบเงินฝากประจำมากที่สุด รองลงมาได้แก่การทำประกันชีวิต มีวินัยด้านการออม วินัยด้านการใช้จ่ายและวินัยทางการเงินรวมอยู่ในระดับปานกลาง

8.2 พฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงินที่แตกต่างกัน ด้านรูปแบบที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครนิยมใช้ออมเงินเป็นประจำมากที่สุด คือ ฝากเงินกับสถาบันการเงิน รองลงมาคือ ซื้อกองทุน และหุ้น ด้านเหตุผลหลักในการเก็บออมที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครให้เหตุผลมากที่สุด คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน รองลงมาคือ เพื่อผลตอบแทนจากการออม ด้านความถี่ในการออมที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครนิยมออม คือ ออมประจำทุกเดือน รองลงมาคือ ออมทุก 3 เดือน ด้านระยะเวลาในการเก็บออมที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครนิยมเก็บออม คือ 5-10 ปี รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี ด้านแนวโน้มการออมในอนาคตที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีแนวโน้ม คือ ออมเท่าเดิม

รองลงมาคือ ออมเพิ่มขึ้น ด้านร้อยละของเงินที่ออมของรายได้ ที่ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครนิยมออมต่อเดือน คือ ต่ำกว่าร้อยละ 10 รองลงมาคือร้อยละ 10 -15 อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่สะดวก และเคยชินกับการฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด เพราะเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด เข้าถึงกลุ่มคนทั่วไปได้มากที่สุด และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นพนักงานประจำที่มีรายได้ประจำเดือน นิยมฝากออมเงินเดือนละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชานีเยส์ ช่างวัฒนกุล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงินต่อครั้ง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ความถี่ในการออมจะออมเป็นรายเดือน วิธีการออมที่ใช้คือ ออมเมื่อมีเงินเหลือใช้ และการออมแบบเงินฝากธนาคารเป็นรูปแบบการออมที่นิยมมากที่สุด

8.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน สรุปผลทดสอบพบว่า

ด้านเพศที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะระยะเวลาในการเก็บออม โดยประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครเพศชายมีระยะเวลาในการเก็บออม 5-10 ปีมากที่สุด รองลงมา คือ น้อยกว่า 1 ปี ในขณะที่เพศหญิงมีระยะเวลาในการเก็บออม 5-10 ปีมากที่สุด รองลงมา คือ 1-5 ปี ในขณะที่ด้านอายุที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะรูปแบบการออมเงิน โดย ประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอายุน้อยกว่า 26 ปีออมเงินโดยซื้อทรัพย์สิน เช่น ทอง ที่ดิน บ้าน ในขณะที่อายุ 26-30 ปีออมเงินในรูปแบบซื้อสลากออมสิน ธกส. มากที่สุด ในขณะที่อายุ 31-40 ปี ออมเงินในรูปแบบซื้อกองทุน และหุ้นมากที่สุด ในขณะที่อายุ 41-50 ปี ออมเงินในรูปแบบซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตมากที่สุด ในขณะที่ อายุ 51-60 ปี ออมเงินในรูปแบบฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด และในขณะที่อายุ 61-65 ปีออมเงินในรูปแบบลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากที่สุด ในขณะที่ ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่ ด้านสถานภาพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะเหตุผลหลักในการเก็บออม โดยสถานภาพ โสด/หม้าย/หย่าร้าง ออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด ในขณะที่สถานภาพสมรสออมเงินเพื่อผลตอบแทนจากการออม ความถี่ในการออมโดยสถานภาพโสด/หม้าย/หย่าร้าง ส่วนใหญ่ ออมเงินประจำทุกเดือนมากที่สุด ในขณะที่สถานภาพสมรสออมเงินทุก 3 เดือนมากที่สุด และร้อยละของเงินที่ออมของรายได้ โดยสถานภาพโสด/หม้าย/หย่าร้าง และสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ ออมเงินต่ำกว่า ร้อยละ 10 ของรายได้มากที่สุด ในขณะที่ด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะรูปแบบการออมเงินโดยอาชีพข้าราชการออมเงินรูปแบบซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตมากที่สุด ในขณะที่อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ออมเงินรูปแบบฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด ในขณะที่อาชีพพนักงานเอกชนออมเงิน

รูปแบบชื้อกองทุน และหุ้นมากที่สุด และอาชีพธุรกิจส่วนตัวออมเงินแบบซื้อสลากออมสิน ถกสมมากที่สุด ระยะเวลาในการเก็บออมโดยอาชีพข้าราชการออมเงินน้อยกว่า 1 ปี มากที่สุด ในขณะที่อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานเอกชนออมเงิน 5 - 10 ปี มากที่สุด ในขณะที่ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะระยะเวลาในการเก็บออมโดยรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท , 30,001 - 45,000 บาท และ 45,001 - 60,000 บาทออมเงิน 5-10 ปีมากที่สุด ในขณะที่รายได้ 15,001 - 30,000 บาทออมเงินน้อยกว่า 1 ปีมากที่สุด และในขณะที่รายได้ 60,001 - 75,000 บาท และ 75,001 บาทขึ้นไปออมเงิน 1-5 ปีมากที่สุด แนวโน้มการออมในอนาคต โดยรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท , 15,001-30,000 บาท และ 30,001 -45,000 บาทมีแนวโน้มออมเงินเพิ่มขึ้นมากที่สุด ในขณะที่รายได้ 45,001 - 60,000 และรายได้ 60,001 - 75,000 บาทมีแนวโน้มออมเงินเท่าเดิมมากที่สุด และในขณะที่รายได้ 75,001 บาทขึ้นไปมีแนวโน้มในการออมเงินลดลงมากที่สุด ร้อยละของเงินที่ออมของรายได้โดยรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท , 15,001-30,000 บาท และ 30,001 -45,000 บาทมีการออมเงินต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้มากที่สุด ในขณะที่ 45,001 - 60,000 บาทมีการออมเงินร้อยละ 10 - 15 ของรายได้มากที่สุด ในขณะที่รายได้ 65,001 - 75,000 บาทมีการออมเงินร้อยละ 16 -20 ของรายได้มากที่สุด และในขณะที่รายได้ 75,001 บาทขึ้นไปมีการออมเงินร้อยละ 21 -25 ของรายได้มากที่สุดในด้านนี้สินที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเงินไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มรกต ฉายทองคำ (2557) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่า ผลการศึกษาพบว่าตัวอย่างเลือกออมเงินด้วยวิธีการฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันการเงินเป็นอันดับแรกมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล (2558) ได้ศึกษา พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม และพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือนและรายจ่ายต่อเดือนส่งผลต่อพฤติกรรมการออม และพฤติกรรมการออม ได้แก่ อัตราการออม ลักษณะการออม วัตถุประสงค์ในการออม การเลือกรูปแบบการออม ระยะเวลาในการเก็บออม แหล่งข้อมูลในการเก็บออมและการบริหารเงินเพื่อการเกษียณส่งผลต่อการบริหารการเงิน ยกเว้นพฤติกรรมการออมด้านแนวโน้มการออมเงินในอนาคตไม่ส่งผลต่อการบริหารการเงิน

สมมติฐานที่ 2 วินัยทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร สรุปผลทดสอบว่า

วินัยด้านการออมมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะเหตุผลหลักในการเก็บออม โดยผู้ที่

วินัยในการออมเงินระดับน้อยถึงน้อยที่สุดและระดับมากถึงมากที่สุด ออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีวินัยในการออมเงินระดับปานกลางออมเงินเพื่อผลตอบแทนจากการออมมากที่สุด **ความถี่ในการออม** โดยผู้ที่มีวินัยในการออมเงินระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และระดับมากถึงมากที่สุดออมเงินประจำทุกเดือนมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีวินัยในการออมเงินระดับปานกลางถึงมากออมเงินทุก 3 เดือนมากที่สุด ในขณะที่ วินัยด้านการใช้จ่ายมีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะ **เหตุผลหลักในการเก็บออม** โดยผู้ที่มีวินัยด้านการใช้จ่ายระดับน้อยที่สุด และระดับปานกลางถึงระดับมากถึงมากที่สุดมีเหตุผลเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีวินัยด้านการใช้จ่ายระดับน้อยมีเหตุผลหลักเพื่อผลตอบแทนจากการออมมากที่สุด **ความถี่ในการออม** โดยผู้ที่มีวินัยด้านการใช้จ่ายระดับน้อยที่สุดถึงปานกลางและระดับมากที่สุดออมเงินประจำทุกเดือนมากที่สุด ส่วนผู้ที่มีวินัยด้านการใช้จ่ายระดับมากออมเงินทุก 3 เดือนมากที่สุด อาจเป็นเพราะในปัจจุบันประชาชนได้รับความรู้ และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรู้ค่าของการใช้เงินมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ บุญคลี (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู: ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุไม่เกิน 35 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า เป็นครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน อยู่ในสภาพเป็นหนี้และมีรายจ่ายหนี้มากกว่าร้อยละ 30 ของรายได้ ระดับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินในภาพรวมและรายได้ ได้แก่วินัยการออมของครูและการใช้จ่าย อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้เรื่องการวางแผนการเงิน และการรับรู้ข้อมูลการออมอยู่ในระดับปานกลาง

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยวินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ในระเบียบวิธีวิจัยแบบอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนวัยที่ออมเงิน และเพื่อให้ผลการวิจัยทางด้านองค์ประกอบวินัยทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความครอบคลุม และชัดเจนมากขึ้น อาทิ การวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

2) ควรมีการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างของประชาชน ในทุกเขตของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงในต่างจังหวัด เพื่อต่อยอดและเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้

10. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการได้อย่างลุล่วงและประสบความสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จริญญา ปานเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ที่ได้รับจึง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ขอขอบพระคุณ เจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้วิจัยใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณขอพระคุณกำลังใจและความช่วยเหลือต่างๆ จากบุคคลที่เป็นที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมงานเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทุกท่านที่มีส่วนทำให้ งานวิจัยฉบับนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

บรรณานุกรม

- สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562), ข้อมูล รายได้และการออมส่วนบุคคล ปี พ.ศ.2550-2560
- พจนานุกรมฉบับบัญญัติยสถาน (2525) นิยามความหมายของการออม
- วรรณพิมล อุไพฑูริย์สุวรรณ. (2553). การให้ความหมายของการออม ,การจัดการด้าน กลยุทธ์ของธุรกิจกองทุนรวมทั้งส่งผลต่อการออมและการลงทุนของนักลงทุนไทย, กรุงเทพมหานคร, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รัชนี้ ยศถาภิ.(2555) การให้ความหมายของการออม ,ผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาใน ประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทย์ เทียงบุญธรรม.(2537). การให้ความหมายของวินัย พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย กรุงเทพมหานคร.อักษรพิทยา.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2542). การให้ความหมายของวินัย การให้ความหมายของการเงิน
- วีระพล บดีรัฐ.(2553). การให้ความหมายของวินัย. สืบค้นจากวารสาร Productivity Conner ฉบับเดือนธันวาคม 2553
- อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล. (2558). พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด นครปฐม(ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ).

- ชานีเยฮ์ ช่างวัฒนกุล. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา). สืบค้นจาก
- เบญจวรรณ บุญคลี่. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครูศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก
- มงคลชัย จำรูญ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินในกองทุนการออมแห่งชาติ ของแรงงานนอกระบบในกรุงเทพมหานคร (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี).